

TABOR* izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 12. uri z dnevno naslednjega dne ter dnevno celotno 180 k., polletno 90 k., letno 180 k., mesečno 15 k. Izdati po dogovoru, pri vsaki naročnici poštovani obliki popusta.

Naslov: na pripravi "TABORA", MARIBOR, Javljiva ulica št. 4.

51
BOR

URBONISTVO se nahaja v Mariboru, Javljiva ulica št. 4, na 1. nadstropju. Telefonska številka št. 113. URBONISTVO se nahaja v Mariboru, Javljiva ulica št. 4, na 1. nadstropju. Telefonska številka št. 113.

Na naročila brez depozita se ne sprejema.

Leto: II.

Maribor, sreda 27. julija 1921.

Številka: 167.

Država in cerkev.

L

Moderni državi daje obeležje konstitucija ali ustava. Ustava je nekaka pogodba med poedincom in skupnostjo, med posameznimi socialnimi skupinami, ki tvorijo državo in med celoto, med ljudstvom in med vladarjem. V tej pogodbi so določene medsebojne pravice in dolžnosti. Na ustavo mora priseči reprezentant vladarstva (kralj, predsednik) in vsak izvoljeni zastopnik ljudstva. Moderna država je tedaj demokracija in sicer v razmerju s tem, kako daleč je razvita kulturno in socialno. Ustavna država je plod francoske revolucije in temelji na priznanju pravic človeka. Človek je svobodno bitje in ne sme nikdo zatirati njegovega svobodnega razvoja. Vsi ljudje so enakopravni, vse socialne skupine se lahko uveljavljajo v državni celoti po svoji moči in po svoji enakopravni vrednosti. Tam, kjer si stoji nasproti več heterogenih skupin, mora biti državna in vladna oblast tista sila, ki vzdržuje med njimi ravnotežje.

Ni nobenega dvoma, da je ustavni režim pomanjkljiv in relativen, kakor vse drugo. Toda tam, kjer je ustavna zaveza že dovolj razvita in kjer kulturno stanje ne kaže prvelikih neenakosti, je parlament vzlic svojim neodpravljenim hibam najuspešnejši regulator socialnega življenja v državi in največji branič ljudske svobode. V nasprotju s prejšnjim obliko države, ki jo označujemo kot absolutno državo, pomenja ustavno življenje velik napredek in je pravo nasprotje srednjeveškemu idealu države, ki ga dobro karakterizira nekoliko pozni vzklík Ludovika XIV: «L'etat c'est moi» (država sem jaz). Država je tekom tisočletij sprejela razne oblike; o tem pa tukaj ne moremo govoriti. Nedvomno je, da se je njena oblika izza zmage idej, ki jih je kakor nove žarne plamenice zažgala velika francoska revolucija, zelo izpremenila in da je tudi avtoriteta, ki jo zastopa država in vladar, prejela novo formo.

Organizacija, ki je za časa Konstantina Velikega navezala ozke vezi z državo in v poslednji ves srednji vek ohranila oblast nad njo, ki pa danes ni omejena na gotove države ali narode, temveč je nekaka univerzalna oblast, razširjena po vsem svetu, je katoliška cerkev, ki se izmed ostalih krščanskih cerkev po svoji silni organizaciji najbolj približuje obliki države. Katoliška cerkev je osnovana na verstvi, na Kristovih naukih, na dogmah. Te dogme so ji samo nekako ogrodje, masivni stebri, ki jo drže tisočletja. Ona se je že zgodaj nazvala ecclesia militans in izërpla ogromni del svojih sil v borbi za čisto posvečeno oblast. Hotela je biti država nad državami, strogo centralizirana in vsestransko v javno in zasebno življenje posegajoča oblast s papežem — rex regnorum — na čelu in v mistični zvezi z takozvanim nadnaravnim carstvom, kjer kraljuje sv. Trojica, kjer imajo svoje »državne« služabnike v svetnikih, »armade« angeljev itd. To civitas dei je zasnoval osobito logično sv. Avgustin, popularno in še danes znano razlago ji je podal Dante v svoji »La divina comedia«. Ta »država nad državami«, ki je bila ves srednji vek tja noter do francoske revolucije varuh in vrhovna oblast absolutne države, ki se je vezala z vsemi mogotci in vladajočimi klikami, je sicer prebila več revolucij — od teh je največja tzv. reformacija — ostala pa je vedno zmogovalka in še v naših dneh reprezentirala veliko moč, katero ji le polagoma

Demokrati o nastopu proti komunistom.

LDU Beograd, 25. julija. V demokratskem klubu je bil danes popoldne sestanek članov kluba, ki so razpravljali o stališču, ki naj bi se zavzelo napram komunistom. Razpravljali so tudi o zakonu za zaščito države ter o vprašanju izročitve sodišču komunističnih poslancev, ki so člani izvrševalnega odbora komunistične stranke. Ker je ta sestanek bil samo formalnega značaja, ni bilo na njem nobenih stvarnih sklepov.

Za zaščito domače železninske industrije.

LDU Beograd, 25. julija. V Beogradu je prišla deputacija zastopnikov železnarskih strok iz vse države. Danes so bili sprejeti od ministra za socialno politiko, ministra za šume in rude, ministra za finance in ministra za trgovino. Deputacija je zahtevala, naj se poviša uvozna carina na železne izdelke radi zaščite domače industrije. Povišanje naj se izvede tako, da zviša finančni minister agio pri plačevanju carine na uvoz dotičnih izdelkov iz inozemstva. Finančni minister je načelno pristal na to zahtevo. Ministrski svet je danes sklenil, naj finančni minister stavi ministrskemu svetu primerne predloge v tej zadevi, da se zavaruje domača železna industrija pred tujo konkurenco.

Turki zopet napredujejo?

LDU Carigrad, 25. julija. Turške čete so prodirajoč proti Sangliki baje zasedle Uşak. Ujele so eno grško divizijo.

LDU Pariz, 25. julija. Kakor poroča Agence Havas iz Izmiđe, nadaljujejo Turki zmagoviti pohod na črni Bile-dik—Jeniscir in Inhisar. Turške čete so že zavzele Afium—Karahisar in nekatere druge kraje. Po drugih vesteh iz Carigrada potrjuje dopisnik turškega lista „Pakit“, da so Turki zavzeli Uşak.

Vprašanje Gornje Šlezije.

LDU Pariz, 25. julija. „Temps“ poroča, da je francoska vlada odobrila sklicanje vrhovnega sveta za dan 4. avgusta v svrhu proučevanja gorenješlezjskega vprašanja, vendar pa vztraja na tem, da se sestanejo čimprej strokovnjaki zaveznikov. Vedno je tudi še naziranja, naj se neprestano pošiljajo ojačanja v Gorenjo Šlezijo.

Strašna lakota.

DKU Moskva, 25. julija. (Wolff.) Caricin je meščanska vojna popolnoma opustošila. Zetev je vsled suše uničena. Položaj je strašen. Po mestu tavajo sestradani otroci in beračijo kosčke kruha. Delavci so zapustili tovarne in beže. — Saratov: Mestno prebivalstvo beži na vse strani. Mesto samo predstavlja taborišče stradalajočih. Ljudstvo si pomaga s tem, da namesto žita zmelje goveje in druge živalske kosti. Nemška kolonija ob Volgi je obsejala 70 odstotkov zemlje, a ves pridelek je uničen. Stevilo naseljencev iznaša povprečno 5000 v eni vasi. Od teh jih umira povprečno 4200. V vsaki vasi umrje dnevno 60 ljudi. — Iz severnega Kavkaza, Sibirije in Turkestanu je dospela v Moskvo karavana kmetov, ki želijo odpotovati v Nemčijo.

DKU Moskva, 25. julija. Ozemlje, na katerem razsaja lakota, potrebuje samo za setev najkasneje do septembra 12 milijonov pudov. Za prvo pomoč proti lakoti je potrebno najmanj 3½ milijone pudov žita, od teh 100.000 pudov takoj za avgust. Žito je treba poslati prekomogoče. Oblasti bodo kaznovala vsako odlašanje v oddaji žita. Železnice bodo služile zgolj transportu žita.

DKU Moskva, 25. julija. Ker se v Ukrajini, Severnem Kavkazu, Turkestanu in Sibiriji vedno bolj razširja epidemija kolere, je potovanje v te kraje oziroma preko teh krajev dovoljeno le tedaj, če izda dovoljenje predsednik dotične gubernije pod osebno odgovornostjo.

Japonska ratificirala trianonsko pogodbo.

LDU Pariz, 26. julija. (Wolffov urad.) Japonski mikado je kakor poroča „Temps“, dne 19. julija ratificiral trianonsko mirovno pogodbo.

Ekspedicija na južni tečaj.

DKU Pariz, 25. julija. (Brezlično.)

LDU Ratibor, 25. julija. Dziergowicah je prišlo nocoj do živahnega streljanja. V Ciravi so zadržali vlak in porušili progo. Sele po dveh urah je mogel vlak nadaljevati svojo pot. Nato je bil zopet zadržan. Poljaki so zasedli železniško progo do črte Ratibor (Rammer). Poljska policija v številu 180 moških je obstreljevala nemško stražo pri bukovskem mostišču.

Shakleton bo 20. avgusta nastopil svojo tretjo ekspedicijo na južni pol. Ekspedicija, ki ima s seboj tudi letalne stroje, je oskrbljena z živili za dobo dveh let.

Kongres v Lillu.

LDU Pariz, 25. julija. Danes popoldne je bil v Lillu odprt 16. kongres splošne zveze strokovnih organizacij.

Požari vsled vročine.

LDU Praga, 25. julija. Listi poročajo o mnogobrojnih poljskih in gozdnih požarih, ki jih povzroča vročina.

„Sporazum“ med fašisti in komunisti.

DKU Rim, 25. julija (Stefani). Po vesteh iz Grossete je došlo med Raccastada in Sassofortino do spopada med komunisti in fašisti. Fašiste, kakih petdeset po številu, so napadli komunisti. En fašist je obležal mrtve. Ostali so sledili bežeče komuniste in so se na drugem mestu znova spopadli, pri čemur je bilo več mrtvih. Fašisti so zažgali več komunističnih hiš. (Pred par dnevi smo prinesli uradno poročilo o sporazumu med fašisti in socialističnimi strankami. Kako izgleda ta sporazum, spričuje zgornja brzojavka, ki je lepa ilustracija kulture in svobode v Italiji. Op. ured.)

Drzni tolovaji.

LDU Pariz, 25. julija. (Havas). Tekom zadnje noči so trije maskirani bandite med postajama Gesune in Chagni oplenile potnike v vagonu III. razreda na vlakih Pariz—Marseille. Nekega dijaka, ki se jim je zoperstavil, so ubili. Na to so dali znamenje s pomočjo naprave za pomoč v sili in ko se je vlak ustavil, so izginili brez sledu.

Krši in izpodkopava osvobojena, neodvisna, ustavna država.

Lahko si mislimo, kako je pač pozdravila ta velesila, ki je takrat razpolagala ne le z vrhovno suverenostjo velikih evropskih držav, ampak je imela celo lastno teritorialno državo, osvobojenje države in zmagovalen pohod revolucionarnih idej, kako je sprejela novo ero socialnega, kulturnega in političnega razvoja, osnovano na pravicah človeka. Katoliška cerkev je imela tem več povoda za borbo proti novi formi države, ker se je država osvobojevala teističnih spon in je priznavala vsaki konfesiji svobodo in enakopravnost. Cerkev, ki je s sredstvi, katera se ne razlikujejo od poganskih — finis sanctificat remedia — zatirala, vsako proti cerkvi in papeškemu centralizmu naperjeno gibanje (na pr. noč sv. Bartolomeja l. 1572), ni mogla priznati verske enakopravnosti, ker leži v psihološkem značaju vsake konfesije, da je intolerantna in edino zveličavna nasproti drugim »krivoverškim« konfesijam.

Ne čudimo se, da je papež Pij VII. l. 1814. protestiral proti francoski ustavi, s katero je bila zajamčena svoboda protestantom in židom, rekoč, da »postavlja cerkev, sveto in neomadeževano Kristovo nevesto, v isto vrsto s krivoverškimi sektami, da celo z židovskim izdajstvom.« Papež Gregor XVI. je odločno obsodil gibanje tzv. liberalnih katolikov, med katerimi je slovel zlasti francoski pisatelj Lamennais, ki so hoteli sprijazniti cerkev z modernimi, svobodoljubnimi tendencami. S svojo encikliko je l. 1831. obsodil belgijsko ustavo, ki je priznavala svobodo veroizpovedi in svobodo tiska. »Glavni vzrok zla«, je pisal, »leži v indiferentizmu, tem pogubnem mišljenju, da lahko v katerikoli veri dosežemo zveličanje, če živimo pošteno in pravično... Iz tega smrdljivega strupenja izvirajo bedasto in krivo mišljenja, da se ima vsakomur zagotoviti svoboda vesti... Enako je tudi s pogubno tiskovno svobodo, katero ne bomo mogli nikdar dovolj blagosloviti in prokleti...«

(Dalje prih)

Zapisnega mariborskega župana.

V ponedeljek, dne 25. t. m. ob 18. uri je položil prisego v roke okrajnega glavarja g. dr. Lajnsiča pred zbranim občinskim odborom in mnogim občinstvom prvi slovenski župan g. Viktor Grčar. Slavnostni seji so prisostvovali vsi občinski odborniki razen gg. Vahtarja (JDS), dr. Verstovška (SLS) in Hojnika (JSDS). G. okrajni glavar dr. Lajnsič je v svojem pozdravnem govoru omenjal, da je baš on na istem mestu dne 19. novembra 1918 odstavil prejšnjega župana ter izročil njegove posle takratnemu vladnemu komisarju. Povdarjajoč važnost onega historičnega trenutka smatra tudi sedanjí akt za enako pomemben, ko izroča županske posle prvemu jugoslovanskemu županu avtonomnega mesta Maribora. S kratkimi jedrnatimi besedami se obrača nato govornik do župana, kateremu polaga na srce nepristransko skrb za dobrobit mesta in njega prebivalstva. Opozarja ga na to, da ga je ljudska volja postavila na to važno in odgovorno mesto, ker ga pa pozna, je uverjen, da mu bo stroga nepristranost smernica, po kateri bo delal za korist mesta Maribora in vsega prebivalstva. Zeleč mu v njegovem

*) Podatki potekajo iz knjige Ch. Seignobos et A. Métin, Histoire contemporaine depuis 1815, Paris 1904.

delovanju mnogo uspeha, je vladni zastopnik nato povabil župana, da položi zakonito prisego kot prvi slovenski župan Maribora.

Nato je g. župan takoj zaprisegel tudi podžupana g. Ivana Rogliča. Župan g. Grčar se je zahvalil okrajnemu glavarju ter izjavil: V svojem, kakor tudi v imenu vseh članov občine, odbora izjavljamo, da bomo posvetili vse svoje moči v dobrobit mesta in prebivalstva. Ta cilj bomo imeli vedno pred očmi. Dejstvo, da stojim danes tukaj pred Vami kot prvi slovenski župan, ne smatram za svojo zaslugo, temveč je bila narodna volja, ki me je postavila na to mesto. Vlada je dobro storila, ko me je potrdila, ter je s tem pokazala, da upošteva in spoštuje voljo ljudstva. V mojem imenu in v imenu obč. zastopa Vas naprošam, g. glavar, da izročite vladni mojo zahvalo. Velike dolžnosti smo stsem prevzeli. Vsled ogromnega zastojanja pa nikakor ni mogoče kar čez noč doseči cilja. Ili moramo korakoma in vzporedno napredovati. Vendar bo naše delo zelo oteženo in zato Vas naprošam, g. glavar, da izročite vladni prošnjo, da nas pri našem delu podpira in nam gre na roko. Cenj. g. odborniki! Rekel sem, da Vas čaka težka naloga. Več tisoč ljudi gleda na Vas in pričakuje od Vas rešitve. Ne moremo pa izvesti svojih nalog, če se ne bomo že v pričetku zavedali svojih ciljev, ki naj nas vodijo do rešitve. V prejšnjih časih bi to bilo lažje. Naše ljudstvo si želi nazaj v stare čase in pričakuje, da bo vstal nekak kralj Matjaž, ki bo s svojim mečem rešil ves svet trpljenja. Novih načrtov nikakor ne kaže postavljati na grobovih, temveč moramo korakati na potu napredka. Naše cilje tvorijo predvsem ureditev občinskega gospodarstva, ki je desetletja zaostalo; a ne samo to, zadostiti moramo tudi kulturnim in mnogim drugim potrebam.

Najvažnejše za nas je vzpostavitev avtonomije mesta. Naši gospodarski in kulturni cilji morajo imeti prosto pot. V ekonomsko-političnem pravcu nas čaka ogromno delo. Urediti moramo bolno gospodarstvo mestne občine. S krpanjem starega sistema bo pač malo pomagano. Mislimo moramo na temeljito reformo. Predvsem se mora obnoviti zastareli davčni sistem. Zato pa je ravno sedaj najpripravnejši čas, ko imamo ustavo in ko dobimo nove zakone. Nikakor se ne smemo zanašati na prometni značaj našega mesta. Glavna prometna zgodovinska proga, ki veže sever z jugom, je Donava in bo ta značaj vedno obdržala. Zato se mora gospodarski razvoj našega mesta vršiti iz lastne sile, da ne bo postalo mesto brezpomembno. Za ta razvoj pa nam jamči tudi domača industrija in obrtništvo. Nadalje moramo posvetiti vso pažnjo inkorporaciji predmestnih krajev, ki pravzaprav žive in se razvijajo na stroške mesta. Tudi v socialno-političnem pravcu nas čaka veliko dela. Največje na tem polju je stanovanjsko vprašanje.

BERGES:

Slučaj Loaf.

(Amerikanska humoreska). — Prevel: Pikaon (Dalje.) (8)

Enake izgovore pa je imel tudi Jim Humphrey, pesimistično navdahnjen bančni ropar. Nadaljni načrti naj se žrtvi požge hiša nad glavo, ali natrese v krušni kvas pesek ali žreblje, za kar bi se moral eden banditov udinjati kot pomočnik, ali celo odveden je mr. Loafovega sinčka, so našli ravnotako malo razumevanja. Ta rezultat je pa ravno hotela stara navihana Elizabeta. No, sedaj je pa prišla na dan s svojim teškim topom. Končno bi šlo samo za šalo, malo šalo, pri kateri bi ji morala pomagati oba gentelmana, ne da bi se kaj skregala s svojo potepuško častjo, toraj takorekoč kot zasebnika. Ta argument je zmagal in Jim kakor tudi Bill sta obljubila pomoč, ne kot bančna roparja ali vlomilca blagajn, temveč kot »navadna meščana« — plain citizens, — kakor sta se izrazila. Šala je obstojala v tem, da se pekovski mojstra — polkovnika napade v njegovi časti kot temperenčnika, ga razkrinka pred svetom kot tajnega pijanca, in sicer na tak način, da bi plačal to tragikomedijo, ki je bila uprizorjena v njegovo pogubo, iz lastnega žepa. Seve-

Ni nam pomagano, če se vrže eno stranko na cesto, drugo se pa naseli v to stanovanje. Izhodišče iz te krize leži samo v medsebojnem spoznanju in sporazumnem delu med splošnostjo, občino in državo. Skrbeti moramo za ljudsko zdravje, hišno, šolsko in cestno higijeno. V nas upira svoje oči delavstvo, ubogi, onemogli in brezposelni, da jih rešimo iz teh kritičnih razmer. Naša naloga bo tudi pobijati draginjo. Urediti se morajo konzumi in izvesti druge slične reforme na obrtnem polju, za kar je zopet potrebno, da se vrne občini obrtni referat. V kulturnem pravcu moramo posvetiti pažnjo šolstvu. Preosnovati moramo šolo v delavno šolo in skrbeti za samostojnost učenca. Potrebna bo nova meščanska šola na desnem bregu Drave. Povzdigniti je treba obrtno šolstvo in sploh postaviti naše šolstvo na moderno podlago. Čaka nas še vprašanje koncertov, razstav in ljud. knjižic. Vsemu temu posvetimo svoje delo in upajmo, da bomo v slogi in s podporo merodajnih faktorjev dosegli cilj. Pozivam Vas, da vse svoje moči zastavimo za procvit in napredek našega mesta. Le s tem, če bomo delali za polni razvoj vseh naših sil, bo postala naša država pod dinastijo Karadžordževićev velika in močna.

Nato je tudi g. podžupan Roglič v kratkem govoru naglasil pomen tega trenutka in obljubil, da bo podpiral županov program. G. župan je nato imenoval za overovatelje zapisnika g. Zebota in g. Družovića. Potem je pozval stranke, da mu naznanijo načelnike klubov, s katerimi se bo še pred rednimi sejami posvetoval in sestavljal vzpored za nadaljno delovanje. Tudi je povabil odbornike, naj se po možnosti udeležijo sprejema g. namestnika Hribarja, katerega bo on pozdravil v imenu občine. H koncu je pozval občinske odbornike, naj v občinsko dvorano ne zanašajo strankarstva, marveč naj imajo pred očmi vedno le korist in napredek mesta, da bo skupni uspeh čim večji in popolnejši.

V Rusiji vedno slabše.

O položaju v Rusiji prinaša „Prager Presse“ iz Varšave naslednje poročilo: Vesti, ki prihajajo iz Rusije, poročajo, da se je moskovska vlada pričela vojskovati na dveh frontah: proti gladi in proti koleri, ki sta že doslej zahtevala številne žrtve, čijih katastrofalno delovanje pa raste od dne do dne. Sovjetska vlada je nujno naročila Gubispolkom (eksekutivni gubernijski komisiji), naj ustanove aprovizacijske oddelke, ki bodo skrbeli, da bodo kmetje redno oddajali žito, kakor predpisuje davčni zakon. Dzierzynski je odredil, da se bodo aprovizacijski oddelki, ki morajo v najkrajšem času iztirjati vse datjave žita, za preskrbo onih krajev, kjer nastopa lakota, smeli posluževati vojaških detachmentov, ki so sestavljeni

da bi moral Bill Crooke, kot najpripravnejši, najpreje vlomiti ponoči pri polkovniku, ne da bi ga oropal, temveč da bi vtihotapil v klet nekaj — nekaj posebnega; seveda bi bila pozneje oba gentelmana prisiljena, da prideta pred sodišče — ampak vse to sta vzela oba postopacha v zakup, tako komičen in zapeljiv se jima je zdel cel načrt, ki sta ga radi tega sprejela z viharim veseljem. Bill je računal na svojo spretost kot vlomilec, poleg tega je bil v položaju, ko »hudič muhe žree, in tudi Jim je bil vkljub svoji domišljiji dovolj vesel, da zamore izrabiti svoje srečanje s staro znanko; kar se je tikalo jima in njegovega eventualnega nastopa pred sodnijo, se je popolnoma zanesel na njegovo popolno nepoznanje v deželi Missouri, ki jo je obiskal prvič in na redkokdaj ponesrečeno spretost stare Elizabete, ki bi tudi z ozirom na njeno znanstveno »vplive« uredila ono zadevo dvajset dolarskega bankovca, ako bi slučajno stavila kake zapreke. Smisel vsega, kar je imenovala stara Elizabeta šalo, nista lopova popolnoma umela, akoravno sta popolnoma dobro poznala zakone, ki bi degradirali spoštovanega temperenčlerja, vodjo svoje stranke, prominentnega člana cerkve, za tajnega pijanca. Končni cilj te »šale« je bil ta, ako

in 200 požarnikov, 1 topa in 6 strojnih pušk. Vsakemu detachmentu so dodeljeni politični agentje in agentje čezvičajne komisije.

Moskovska „Izvestja“ predlagajo, naj bi se v velikem stilu organizirale preselitve kmetijskih družin iz krajev, kjer vlada lakota, v Sibirijo. Na ozemlju Turynsk—Botohol—Kotzet—Segijepol je na razpolaganje 150 desjatin črne zemlje. Če bi se dalo vsak dan odpremiti pet ekspedicij, skupaj 10.000 oseb, bi bilo do sredine oktobra en milijon kmetov preseljenih v Sibirijo.

O razširjenju kolere poročajo „Izvestja“, da razsaja zlasti v Rostovu, na ozemlju spodnje Volge in v Orlu, da pa prodira vedno dalje.

Neka berlinska vest pravi; da je sovjetska vlada odposlala na deželo 3000 delavcev, ki bodo kot komisariji sodelovali pri pobijanju lakote in kolere.

V Moskvi so ugotovili do 15. t. m. 482 slučajev obolenja na koleri. Razen tega razsaja huda griža, ki mori zlasti otroke.

Poljski beli križ je pričel v sporazumu z vlado odpošiljati živila za Poljake in poljske vojne ujetnike v Rusiji. Upati je, da bo na ta način pomagano 100.000 ruskih Poljakov.

Temni oblaki se kažejo na obzorju itak dovolj izkušane, mučniške Rusije. Sovjetski mogotci priznavajo pred vsem svetom, da bodo morali stotisoči Rusov poginiti gladu in cele pokrajine izumreti vsled kolere in drugih epidemičnih bolezni, ako ne pride pomoč od zunaj vsaj v zadnjem trenutku pred strašno katastrofo.

Notranja in zunanja politika.

* Demonstracije proti komunistem v Sarajevu. V soboto ob 17. uri je došel pred poslopje pokrajinske vlade v Sarajevu izpreved nacionalističnih železničarjev, ki so demonstrirali proti komunistom in njihovi teroristični akciji. Raz balkon poslopja se je zahvaljeval zastopnik kraljevega namestnika g. Testerdarovič, načelnik notranjega oddelka pokrajinske vlade, ki je rekel, da je dolžnost vseh meščanov, izvesti borbo proti komunističnim elementom, ki hočejo ogroziti našo državo. Ob tej priliki je govoril tudi neki železničar, ki je napovedal boj nacionalistov proti destruktivnim elementom v državi.

* Neuspeh avstrijske kreditne akcije. Kakor poroča „Chicago Tribune“, nočejo Zedinjene države in Italija odstopiti od svojih zahtev. Kakor znano, je določil finančni odbor zveze narodov, da iztirjata obe državi svoj dolg še-le čez 20 let. Avstrija dolguje Ameriki 25 milijonov dolarjev, za kar ji je dovoljen petletni kredit. Tudi Italija se ne bo odrekla zahtevam glede reparacij za 20 let,

bi se izvedel po vsem začetnem naklepu, da bi bila izbrana žrtev moralno in tudi deloma materijelno popolnoma uničena.

Missouri, Kansas, Arkansas spada jo k onim zapadnim deželam, v katerih se uporabljajo zakoni, tičejo se proste trgovine z žganimi pijačami, z vso strogostjo; pripadajo k onim temperenčnim deželam, v katerih se popolna vzdržljivost od višjih oblasti protežira in neguje. V marsikaterih mestih ni prav nič čudnega, da podležejo vojaki, policisti, da celo, kakor neverjetno to zveni, celo gostilničarji poskusom spreobrnjenja duhovščine, ženskih društev in nedeljskih šol in se zaobljubejo, da ne pokusijo nikoli več alkoholnih pijač, nakar se jih okraši kot znak prisega z modrim trakom. Ni treba še posebej omenjati, da znači vrnitev znaka s strani temperenčnih avtoritet, toraj uskokov, največjo sramoto, in je takega človeka smatrati za verolomca, brezčestneža.

Na podlagi teh razmer so kovali mati Elizabeta in oba lopova maščevalni načrt in izborno znanje državnih zakonov so predvidevali udeležencem pri uprizoritvi te komedije tudi masten honorar, ki bi ga plačal pekovski mojster, ali pa državna blagajna.

Zvečer znamenitega dne, ko se je

ker v finančnem odboru zveze narodov ni zastopana. Iz tega sledi, da se bo finančni odsek za pomoč Avstriji pretvoril v — reparacijsko komisijo.

* Panama v Romuniji. V romunski zbornici so imeli zadnje dni zelo viharne ure. Trgovinskega ministra Tauluanua dolže, da se je dal podkupiti od lastnikov rudnika v Resiazi in zasigural družstvu posebne privilegije. Povodom interpelacije o tej aferi je nastal v zbornici škandal. Trgovinskega ministra Tauluanua je nek poslanec udaril z bičem in s pestjo. Nato je predsednik odredil tajno sejo in dal zadevo na glasovanje. Rezultat pa je bil falzificiran, kar je opozicija takoj dokazala. Vladne kroge je spravilo to v še večjo zadrego. Pred parlamentom so se poslanci klofutali, o čemer so drugi dan vložili interpelacije. Zadeva še ni končana.

Zanimivosti.

Nenavaden slučaj telepatije. V Podgorici v Crni gori so našli dne 27. jun. leta 1919 21-letno kmečko dekle Milica Radivojičevu utopljeno v studencu. Milica je bila edina hči črnogorskega kmeta Radivojiča. Ker ni bilo na telesu nobene znake, ki bi vzbujal sum napada ali umora, so splošno mislili, da je izvršila samomor. Cela stvar se je v vasi kmalu pozabila. Lepa Milica pa je imela zaročenca Mijo Kosovića, ki se je l. 1918 izselil v Ameriko. Ta je bil istega dne, ko so našli njegovo zaročenko mrtvo v studencu, z drugimi Crnogorci v nekem baru v Morning Stretu. Med splošno zabavo je začutil nenadoma glavobol in kmalu nato je trdno zaspal. Tovariši so mislili, da je ta spanec posledica preveč zavzete „whiskyja“ ter so ga pustili mirno spati. Čez kake četrt ure pa je skočil Kosović s široko odprtimi rokami pokoncu ter pričel kričati kakor da bi hotel koga prijeti: morilec, morilec! Nato se je sesedel na stol. Prijatelji so ga začudeni vpraševali, kaj se mu je sanjalo in če je li bolan. On pa jim je odgovoril samo: strašno! Ker so pa le še nadalje silili vanj, jim je povedal, da se mu je nekaj strašnega, grozovitega sanjalo. Sanjah je videl, kako je hotel sosedov pastir Gjuro Pandžić poljubiti njegovo nevesto, ta pa ga je nato udarila po licu. To se je zgodilo pri studencu starega Mileva. Pastir Gjuro je nato dekle zagrabil in ga vrgel v studenec. „Jaz sem hotel nato“, pravi on dalje, „tega pastirja zgrabiti, toda nisem mogel premakniti niti nog niti rok in sem samo kričal: morilec, morilec!“ Tovariši so se nad temi „neumnimi“ sanjami smejali in so se kmalu nato razšli. Kosoviću pa so ostale te sanje v trdnem spominu. In čez 14 mesecev je sprejel od svoje sestre poročilo, da je njegova nevesta tako in tako umrla. Mijo se je kmali nato vrnil v Evropo, da bi izsledil vzrok smrti svoje neveste. Pred dvema mesecema je dospel v Podgorico, koder je najprej molil na grobu umrle, potem pa je šel k sodniji in tam razkril svoje čudne sanje. Sodnik

skopal prepad pod ms. Loafom, se je vrnil Jim Humphrey dobre volje v svoj hotel, ki je plačal pod sedanjim nom de guerre »Rev. Morton P. Mason, pastor iz Bostona« svoj dolg, medtem ko je ostal Bill Crooke pri stari čarovnici, ki ga je oblekla v pošteno obleko in snažno perilo, in tudi drugače najdostojnejše preskrbela za duševno in telesno dobroto.

3.

Bilo je nekega solnčnega poroldneva naslednjih dni, ko je vohunila mati Elizabeta na zelo sumljiv način krog hiše mr. Loafa. Ako ne bi bil spal precej hrabri polkovnik in temperenčni poglavar ravno najglobokejše spanje, tedaj bi bil moral na vsak način opaziti to tajinstveno gibanje sovražnice. Mogoče bi opazil tudi dva možakarja, ki sta stala skrita med grmičevjem na koncu ceste in menjavala poglede s staro.

Njene kretnje so bile slične kretanjem najhujših ameriških row-jev, smeh je zvenel brutalno — ampak oba sta bila, kolikor je bilo videti, dobro oblečena in imela na prsih vsaka svoj velikaški moder trak.

(Da je prišlo.)

ni dolgo premišljal. Takoj je poslal po pastirja in mu, ko je vstopil, rekel v obraz: „Ti si vrgel hčerko Stipe Radi-vojiča v studenec. Ti si njen morilec!“ Mladenič je obledel, potem pa vse pri- znal. Povedal je, da se je zaljubil v so- sedovo hčer, ker pa ga je ta zavrnila in celo udarila, jo je, nevede kaj dela, vr- gel v studenec. Seveda so ga kot mo- rilca takoj prijeli in zaprli. Med eskor- tiranjem iz Podgorice v Novi Sad pa je med vožnjo skočil iz vlaka in utekel. Tako je na zelo čuden način bil razkrit umor potom telepatije.

V nedeljo na Sokolski zlet k Sv. Jakobu v Slov. gor.!

Dnevna kronika.

Maribor, 26. julija.

— Zaroka regenta Aleksandra. Iz Pariza poročajo o zaroki našega prestolo- naslednika regenta Aleksandra. Zaročil se je s Sofijo d'Iza, vojvodkinjo Vando- mée, ki poteka iz nekdanje vladarske rodbine Bourbon-Orleans. Princeza je rojena 19. oktobra 1898.

— Nemčurški izzivač. Pri lesni tvrdki Vesnaver na Meljski cesti je uslužben tudi neki Puschig, menda strojnik parne žage. Ta Puschig pa se še vedno ne more vživeti v nove raz- mere ter ob vsaki priliki, kjer le more, zabavlja čez našo državo in vse kar je z njo v zvezi. Tako je prošlo soboto v gostilni K. zopet izlival svojo nacio- nalno nemčurško žolč ter dejal med drugim, da srbskih ministrov ne pri- pozna, ker da sploh ne znajo pisati; Jugoslavijo, katero bo pa itak kmalu vrag vzel, pa tudi ne pripozna nikdar in ostane raje nemčur, čeprav je bil njegov oče Slovenec. Ker poznamo g. Vesnaverja kot moža in zavednega Slovenca iz Primorja in ker smo pre- pričani, da ne ve kakega izzivača in prenapeteža ima v službi, ga prosimo, da se o tem informira ter napravi en- krat z njim obračun.

— Götzova restavracija na Ale- ksandrovi cesti ima še vedno namešene elemente, ki že davno ne spadajo več v obsovanje jim Jugoslavijo. Nismo šovinisti in priznamo vsakomur, ki nas spoštuje, pravico, da si služi med nami na pošten način svoj kruh. Umevno pa je, da si sedaj, ko smo svoji in svobodni gospodarji, najodločnejše prepovedujemo vsako grdenje in zaničevanje. Pred očmi imamo slučaj, ki se je odigral pred nekaj dnevi v točilnici imenovane re- stavracije. Tam je nameščen kot vrhnji in plačilni natakar nek zagrozen in nepo- boljšljiv sovražnik Slovencev in Jugo- slovenov, po imenu Jožef Gaiersberger, ki je drugače pristojen nekam v Nemško Avstrijo. Ne le da noče ta govoriti z gosti slovensko, dne 21. julija je tudi pretepel zaradi nekega malenkostnega prestopka edinega slovenskega vsluž- benca z vinskim črevom po glavi in po telesu tako, da je bil slednji primoran iskati zdravniške pomoči. Pri tem svojem počenjanju je še vpil: „Den windischen Hund muß ich erschlagen.“ Ne glede nato, da se bode bavila s stvarjo so- dnika, pozivljamo g. Trösterja, da takoj napravi v svoji restavraciji red in na- mesti tam ljudi, ki ga ne bodo kom- promitirali. Državni policiji pa polagamo na srce, da tega nadležnega inozemca takoj požene čez mejo.

— „Ven v naravo!“, to je klic da- našnje družbe posebno pa vsega prebi- valstva v prašnih mestih. Po drugod pošiljajo te dni na tisoče in tisoče mla- dine na deželo, da se duševno in telesno okrepi v prosti naravi. Zal, da nam g. motne razmere ne pripuščajo, da bi se mogli v teh soparnih dneh vsi oddah- niti zunaj v zelenju. Za to pa hočemo vsaj ob nedeljah prebiti proste ure izven mesta. In ravno radi tega prireja naš Sokol, ki hoče enakomerno gojiti vzgojo telesa in duha, tako često izlete, da bratje in sestre spoznajo krasoto naše domovine in težave kmečkega ljudstva. V nedeljo, 31. julija pohitijo člani in članice in trgovsko-obrtni naraščaj Mariborskega Sokola na zlet k Sv. Jakobu

kjer njih nastopi nad 250 na prijaznem travniku. Igrala bo Narodna godba, ki se nam je v tem kratkem času tako zelo priljubila. In tako druži Sokol te- lovadbo, šport in turizmo, kar ravno potrebuje moderno vzgojen človek, ki hrepeni obremenjen z duševnim delom po spolnitvi duše in telesa. Zato naj smatra vsak Sokol in prijatelj Sokolstva za svojo prvo dolžnost v tem tednu, da z vso močjo agitira za impozantno ude- ležbo Mariborčanov na tem našem so- kolskem poletu v Slovenske gorice!

— Novi načrt šolskega zakona. Pro- svetno ministrstvo je te dni pričelo obravnavati novi načrt šolskega zaka- na za vse srednje šole in ljudske šole v državi.

— Likvidacija devizne centrale. Ker je že stopila v veljavo naredba o ure- ditvi prometa z valutami in devizami, je ministrstvo odredilo, naj se prične takoj z likvidacijo devizne centrale v Beogradu.

— Prostovoljni rešilni oddelek v Mariboru bo imel v sredo 27. t. m. ob pol 19. uri pri dravski brvi vajo z rešilnim čolnom in rešilnim pasom. Člani se naprošajo, da se vdeležijo vaje točno in polnoštevilno. Vajo vodi šef zdravnik dr. Karel Ipavic.

— Vinske kupce, gostilničarje in druge, ki rabijo dobro vino, jabolčnik ali slivovko, vabimo da se v nedeljo pridružijo zletu mariborskega Sokola k Sv. Jakobu, kjer bodo zbrani kmetje, ki imajo priznano dobra, prvovrstna šentjakobška vina. Naši ljudje nam bodo obenem hvaležni, da imamo tudi dejansko podpirati težnje kmečkega ljudstva, ki ga hočemo z našim šolskim delom in idejami vsestransko dvig- niti.

— Veselica v Zrkovcih. Prihodnjo nedeljo, dne 31. julija priredi prosto- voljna požarna bramba Zrkovce v go- stilni g. Sela veselico. Igrala bo de- mača narodna godba. Vsi napredni Mariborčani so dobrodošli. Za dobro postrežbo jamči iline svojčas po klerikalni strahovladi odstavljene in po ljudski volji zopet izvoljenega župana-gostilni- čarja.

— Nova žrtev Drave. Včeraj krog 15. ure popoldan se je kopal v bližini Lorberjevega mlina v St. Petru pod Mariborom v Dravi med drugimi dečki tudi l. 1906 rojeni Miroslav Kolar, učenec meščanske šole, stanujoč na Meljski cesti 37, v Mariboru. Pri ko- panju pa je prišel pregloboko v vodo, ki je na onem mestu jako deroča in ki ga je izpodnesla. Deček je utonil v va- lovih ne da bi mu bilo mogoče pravo- časno priskočiti na pomoč. Orožništvo je, ko je doznalo za nesrečo, sicer uvedlo preiskovanje struge, toda brez uspeha, trupla ni bilo mogoče več najti. Ko je za nesrečo izvedela uboga mati, vdova, je dobila živčne napade in se jo je le s trudom posrečilo umiriti.

— Nezgoda pri kopanju. Včeraj si je pri kopanju v Dravi v Kristianovem kopališču prerezal na naplavljenih čre- pinjah ubite steklenice stopalo desne noge dvaindvajsetleten Alfred Schramm, sin trgovca Schramma. Rešilni oddelek mu je obvezal rano ter ga prepeljal v domačo oskrbo v Strossmayerjevo ulico šte. 33.

— Padec z gugalnice. Sedemletna hčerka pekovega pomočnika Schund- nerja Hedvika, stanujoča na Koroški cesti 47, se je včeraj popoldan gugala na neki improvizirani gugalnici v Ljud- skem vrtu ter pri tem padla na tla tako nesrečno, da si je izpahnila desno roko v komolcu. Rešilna postaja ji je podeli- lila prvo pomoč.

— Ukradel je nek gospod na klu- bovi seji SSK „Maribor“ portemonet s 180 K in civilnimi ter vojaškimi doku- menti. Lastnik tega poštenjakoviča prosi, naj mu vrne vsaj dokumente, denar pa si obdrži kot nagrado. Naslov: Vogrinec, Sportni klub „Maribor“, „Jadran“, Go- sposka ulica.

— Kongres esperantistov v Pragi. V času od 31. julija do 6. avgusta se vrši v Pragi pod protektoratom vlade 13. svetovni kongres esperantistov. — Udeležbo je že prijavilo 2400 tujcev iz 34 držav in 41 narodnosti. Delegati Ja- ponske, Avstralije, Južne Afrike in Južne Amerike so že na potu. V Prago

odpotuje mnogo odličnih oseb, med nji- mi zastopnik Zveze narodov, župana mest Milana in Stockholma. Čehi, ki imajo sploh mnogo resnega umevanja za svetovno spoznavanje in zbližava- nje narodov, bodo ob tej priliki poka- zali pred zastopniki tujih narodov svo- je kulturne sile. Tako bo mesto Praga priredilo slavnostno akademijo, na kateri bodo najboljši pevci in godbe- niki prednašali najlepša dela češke glazbene umetnosti, narodne plesse itd. Znani moravski učiteljski pevski zbor, razni odlični virtuozni itd. bodo te dni priredili koncerte na čast tujim go- stom. Vinohradské divadlo priredi v esperantskem prevodu dramski sujet iz češke zgodovine „Noč na Karlstynu“ Jaroslava Vrchlickega. Tako Čehi ka- žejo, kak pomen ima za njihovo nacio- nalno življenje, ako tuji svet izve o njih in njihovi kulturi.

— Znižanje mezd na Slovaškem. „Prager Presse“ poroča, da bo paritetna komisija razpravljala o zahtevi tekstilnih industrijcev, da se znižajo delavske mezde za 30%. Temu gibanju so se pridružili tudi lesni industrijci, ki pred- lagajo 20% znižanje mezd.

— Draginja v odstotkih. Draginja sredi leta 1920 v primeru z letom 1913. je znašala v Rusiji 50.000 odst., v Av- striji 8.000, v Nemčiji 1360, v Italiji 5.800, na Francoskem 350, na Angleš- kem 165, v Zedinjenih državah 80 od- stotkov. V zvezi s tem se je zvišalo tu- di število bankovcev v prometu in sicer v Rusiji za 10 odstotkov, v Avstriji za 3.900, v Nemčiji za 875, v Italiji za 435, na Francoskem za 375, na Angleš- kem za 245 in v Zedinjenih državah pa za 170 odstotkov.

— Kakih sredstev se poslužujejo ko- munisti. Komunistični agitatorji upo- rabljajo v svoji brezobzirni agitaciji razne metode. Da bi napravili zmeš- njavo med našimi vojaki, jim pošilja- jo pisma kakor da bi bila od njihovih rodbin ter jim opisujejo njih položaj v najtemnejših barvah. Istotako posilijo tudi njihovim rodbinam v imenu voja- kov ter jim v najbednejših slikah opi- sujejo vojaški stan. Govore o mučenju vojakov, o batinanju, o gladovanju itd. Tendence tega podtikanja je jasna. S tem se skuša zanesti največja upo- rnost in nerazpoloženje proti vojski med narod. To se daje občinstvu na znanje ter se pozivlje vsakdo, kdor bi prejel tako pismo, naj ga takoj izroči policij- skim oblastim.

— Razbojnik, ki hoče postati orož- nik. V Karpatski Rusiji, ki je del češ- keslovaške republike, je vzbujal strah in nevoljo glasoviti razbojnik Šukaj. Nedavno je ta razbojniški vodja zapro- sil predsednika Masaryka, naj mu od- pusti dosedanje zločine in ga dodeli k orožništvu. Kot orožnik bo v kratkem času izkoreninil vse tolovajstvo v Kar- patski Rusiji.

Sokolstvo.

o Zlet koroške sokolske župe v Marenbergu. V nekdanj popolnoma po- nemčenem in še danes malo zavednem Marenbergu je priredila Koroška sokol- ska župa v nedeljo 17. t. m. svoj le- tošnji župni zlet. Delo za to velepo- membno prireditel je slonelo samo na par najzavednejših ljudeh in zato seveda ni bilo lahko. Toda požrtvovalnost in trud sta rodila obilo lepih sadov, tako materialnih, kakor tudi moralnih. Naj- večji uspeh pa je ta, da je izlet prebu- dil doslej nezavedno občinstvo tako, da je takoj po zletu pristopilo k Sokolu obilo novih članov, osobito pa mnogo naraščaja. Zahvala za lep uspeh pa gre v prvi vrsti starosti g. notarju Golobu ter gostilničarju g. Drogeniku, ki je dal Sokolom brezplačno na razpolago prostor za telovadbo in veselico in ki je tudi sicer mnogo storil. Spored zleta, katerega se je vdeležilo tudi mnogo gostov iz Maribora, iz Ruš, iz Mežiške doline in iz drugih okoliških krajev, je pričel dopoldan s sprejemom gostov na postaji v Vuhredu, katere sta pripeljala po en vlak iz Maribora in en iz Koroške. Pri tem sprejemu je svirala domača god- ba. Po sprejemu se je vršil obhod po Vuhredu, ki je bil slavnostno okrašen z narodnimi in državnimi zastavami, kakor tudi Marenberg, seveda kolikor se je v tem še zelo pomemčurjenem kraju soloh

dalo doseči in ker so se prireditelji ra- zen proti nemčurjem morali boriti tudi proti klerikalcem. Nato se je podal spre- vod v Marenberg, kjer je došle Sokole in goste pozdravil pod lepim slavalokom g. starosta, notar Golob. Za pozdrav in nagovor se je od došlih iskreno za- hvalil gospod Julče Novak iz Maribora. Narodne dame pod vodstvom g. Go- lobove pa so obsule došlece s cvetjem. Popoldan se je vršil na prostoru g. gostilničarja Drogenika telovadni nastop in sicer s prostimi vajami Sokolov, So- kolic in naraščaja (105 dečkov in de- klic) in krasno res dobro orodno telo- vadbo. Po nastopu se je vršila prosta zabava z raznovrstnim programom, le- žal, da so se Mariborčani in drugi ob tej progi stanujoči odpeljali ob pol 21. uri že nazaj. Značilno je, da se je nastopa in veselice vdeležilo tudi lepo število Nemcev ter tako pokazalo, da polagoma pozablja na staro sovraštvo ter se uživila v nove razmere.

Sport.

: SK Korotan naznanja, da se vrši odborova seja dne 27. t. m. ob 20. uri v Narodnem domu. Ker gre za velevažno vprašanje, je polnoštevilna vdeležba in- točnost obvezna. Tajnik.

: Sportna senzacija. Hask je pora- zil minulo nedeljo v prvenstveni tekmi dosedanjega prvaka Jugoslavije S. K. Gradjanski (Zagreb) z rezultatom 4:2. Uspeh hrvaškega akademkega sportne- ga kluba vzbuja največjo senzacijo v vseh jugoslov. sportnih krogih.

: SV Rapid: SSK Maribor 4:2 (2:1). Iz gostovanja Cakovčanov, Celjanov in Varažincev, ki so vsi tekmovalje v zad- njem trenutku odpovedali, je nastala pri- jateljska tekma Rapid:Maribor najboljša lokalna tekma. „Rapid“ je postavil vse svoje reprezentančne igralce medtem ko je „Maribor“ pokazal slabo pripravlje- nost. Celi prvi polčas igra „Maribor“ z desetimi igralci katere dopolni v drugem polčasu Muslovic. „Maribor“ je imel zelo nesrečen dan, igralo se je brez glave. „Rapid“ je v dobri formi zopet pokazal, da lahko nasprotuje precej uspešno. Re- zultat pa ne odgovarja popolnoma raz- merju sil. „Mariborova“ obrana (Skra- bar—Favalec—Glazer) je delovala zelo dobro in sigurno. Popolnoma so odrekli krilci in deloma tudi napadalci. Stalno premenjanje postav je učinkovalo zelo razdorno. Igralo se je zelo živahno. Pri „Rapidu“ je imponiral Baumgartner, si- cer pa je vse moštvo kazalo voljo in z hvalevredno požrtvovalnostjo napadalo „Maribor“, ki je imel svoj najslabši dan v celi letošnji sezoni. Sodnik g. Osebek je vodil celo tekmo zelo enostransko ter kazal tako skrajno slabo pojmovanje nog. pravil, da mu ni mogoče prepuščati težje tekme. Sodnik je imponiral samo z maskerado in z dvomljivo lepo postavo ter vedno skrbel za „učinkujoče“ odre- janje — za stvarno vodstvo se seveda sodniki ne smejo žrtvovati. Ali je še mogoče hotel zavajati črne igralce „Ma- ribora“, da njemu, tudi z črno popolno nogometno opremo krasno opremljene- mu, prepuščajo zoge? Saj „špas“ velja. Za prihodnjic pa prosimo, da se prena- ivne sodnike ne eksponira ravno pri tekmah a la SV Rapid: SSK Maribor.

: Maribor, naraščaj: Svoboda, re- zerva 1:1 (1:0). „Mariborov“ naraščaj je bil v premoči. V „Mariboru“ dobri Siska, Fabijan, Hreščak starši in Ven- da ml.

: Ilirija (Ljubljana): Sparta (Ljub- ljana) 4:1. Ljubljanski prvak je igral minulo nedeljo z drugim najmočnejšim klubom Ljubljane, z Sparto ter prime- roma slabo odrezal.

: Ilirija rez. (Ljubljana): Olimpia (Karlovac) 10:0 (1:0). Rezerva Ilirije je minulo nedeljo premagala v zelo lepo razviti igri Karlovčane z 10:0. Gosti so pokazali neracionalno igro brez sistema.

Šah.

: Za prvi jugoslov. šahovski turnir nabira tukajšnji klub prostovoljne pri- spevke. Doslej so darovali po 200 K tvrdka Turad, g. Scherbaum in Zadružna banka; po 100 K g. Hermann, ravnatelj Centralne banke, g. Soštarič in g. Pintar & Lenard; razven tega zneska od 50—10 K še mnogi drugi. — Vsem se naj- lepše zahvaljuje „Šahovski klub v Vel- kavarni“.

Kultura in umetnost.

Uredba o stanovanjih in najemih ter pravilnik za njeno izvrševanje. V Ljubljani 1921. Založila Tiskovna za- druga. Cena 6 K po pošti 1 K več če se denar naprej pošlje. Povzetje stane več. Zgoraj omenjena naredba, ki je sedaj v natisu dostopna najširšim slo- jem, je za vsakogar tako važna, da ne sme biti ne gospodarja in ne najemni- ka, ki bi si je ne omislil. Naroči se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Štefanovič Emil: Moji zapiski z Dunaja. Cena 10 K, broširani knjižici, s pošto 1 K več. Naroča se pri Zvezni knjigarni Marijin trg 8 v Ljubljani.

Dr. Teodor Bartošek: Moderna družba in cerkev. Izdal konzorcij »Prosvetne knjižnice«. Cena broširani knjigi K 12, po pošti 1 K več. Naroča se pri upravi lista »Vidovdan« Narodni dom I.

Klavirske skladbe prof. V. Mir- ka. Naš v Trstu živeči rojak, prof. Va- silij Mirk, čigar ime kot skladatelj je zaslovelo preko slovenskih glasbenih krogov tudi že v tujino, je izdal te dni v samozaložbi 15 svojih »klavirskih skladb«. Njegove globoko zasnovane kompozicije je smatrati za odsev lepe umetniške duše, ki v svojem vzviše- nem stremljenju po napredku, po raz- mahu ne pozna zaprek in se z mogočno gesto dviga nad vsakdanjost. Mirkove nove kompozicije, nanizane v lični zbirki, značijo lep uspeh na našem glasbenem polju. Dasiravno se bomo z njimi podrobno še pobavili, vendar smo že po dosedanjem pregledovanju mnenja, da bo tudi sedanja izdaja nje- govih del vzbudila zaslužno pozornost in našla povsod prijazen sprejem. — Mirkove »Klavirske skladbe« moremo vsakomur, kdor ljubi lepo glasbo, prav toplo priporočati. Zbirko je dobiti v vseh večjih knjigarnah in trgovinah z muzikalijami za razmeroma prav nizko ceno 16 dinarjev.

Gospodarstvo.

Mariborski trg. Na svinjski sejem dne 22. julija se je pripeljalo 167 pra- šičev in 4 koze. Cene so bile sledeče: Plemenske svinje za kilogram žive teže od 20 do 24 K, polpitane svinje za zakol kilogram 20 do 24 K, mladi prašiči 6 do 8 tednov stari komad 200 do 300 K, mladi prašiči do tri mesce stari komad 400 do 500 K, mladi prašiči do šest mescev stari od 600—900 K. Kupčija je bila živahna.

Nakup sena. Producenti, gospo- darske zveze in dobavitelji se pozivljajo, da stavijo pismene ali ustmene ponudbe za prodajo sena garnizijam Dravske di- vizijske oblasti. Ponudbe se sprejema vsak dan dopoldne od producentov in gospodarskih zadrug, a od dobaviteljev (liferantov) 29. julija v Mariboru in Ptuj, 30. julija v Ljubljani in 1. avgu- sta v Celju in Slovenski Bistrici. Prev- zema se prešano ali neprešano seno. Prešane bale (sveznji) naj ne tehtajo več kod 50—60 kg. Ponudbe prejema inten- dantura Komande Dravske divizijske oblasti, Komanda vojnog okruha Maribor in Celje in Komanda mesta v Ptuj in Slov. Bistrici. V prvi vrsti se kupuje seno od sladkih trav in tudi seno v katerem so pomešane sladke in kisle trave (konjsko seno) kar je treba v po- nudbi navesti. — Potrebuje se: za Ljub- ljano 1.000.000, za Maribor 980.000, za Celje 30.000, za Slovensko Bistrico 30.000, za Ptuj 50.000 kg. Oddaja sena po pogodbi. Seno se bo prevzemalo

komisijsko v intendanskih skladiščih od- nosno v vojaških senjarih. Kaucija znaša 10% od vrednosti ponujenega sena. Kaucija se polaga v gotovem denarju, garantnem pismu, vložni knjižici ali pa v senu. Producenti in gospodarske zveze, kateri dokažejo z županskim svedo- bami njih občin, da so producenti sena, osvobojeni so kaucije one količine, katere stvarno imajo na razpolago za pro- dajo vojaštvu. Uslovi se zamorejo videti pri navedenih vojaških uradih.

Izmenjava perperjev. Po podat- kih, ki jih je zbrala komisija finančne- ga ministrstva, je prijavljenih za iz- menjavo 11 milijonov perperjev. Per- perji se bodo zamenjali do 5.000 v raz- merju 1:1, čez 5.000 v razmerju 1:2. (2 perperja: 1 dinar).

Razpis dobave 100.000 m prejnega platna in 350.000 kg papirja za železni- ške tovarne liste. 1. Dne 16. avgusta t. l. se bo vršila v pisarni uprave držav- nih monopolov v Beogradu licitacija za dobavo 100.000 metrov konopnega platna (juta) 76 cm širokega in 2. dne 20. avgusta t. l. ravno tam licitacija za dobavo 350.000 kg papirja za tiska- nje železniških tovarnih listov. Dobav- ni pogoji, vzorci papirja in platna so v gori navedeni pisarni na razpolago. Varščina znaša 10 odst. za domačine in 20 odst. za tuje ponudni- ke. Zapečateni in kolekovane ponudbe je poslati najkasneje do označenega dne na gori navedeno upravo. Po en izvod dobavnega razpisa, pogojev in vzorcev je v pisarni trgovske in obrt- niške zbornice v Ljubljani interesen- tom na vpogled. Zbornici pa ni na razpolago več izvodov, ki bi jih mogla interesentom izročati.

Češkoslovaška izmenjuje srebro za zlato. Češkoslovaški bančni urad je zamenjal te dni v Holandiji šest vago- nov srebra za zlato v razmerju 35,5:1 za navadno srebro in 36:1 za srebrni denar.

Papirnat denar v Belgiji. V dru- gi polovici preteklega meseca je od- tegnila belgijska vlada iz prometa pa- pirnatga denarja za najmanj 100 mi- lijonov frankov. Na inozemske finan- čne kroge je ta vest zelo ugodno vpli- vala. Vrednost metalnega belgijskega denarja od dne do dne narašča.

Izvoz svetovne tonaže. Po najno- vejši izdaji Lloyd Registra znaša celo- kupna svetovna tonaža 54 milijonov ton, to je za 11 milijonov ton več kot 1914. leta. Zedinjene države so po kon- cu vojne zgradile 10 milijonov ton no- vih ladij. Japonska in Holandija ima- ta danes manjše brodogradnje nego leta 1914; Anglija pa jih ima za 100 tisoč ton več.

Izdelovanje usnja na Češkoslova- škem. Usnjarska obrt je na Češkoslo- vaškem zelo razvita in obširna, ter ob- sega več kot 2 tretini nekdanjih av- stroogrskih kožnih izdelkov. V 260 to- varnah je zaposlenih čez 10.000 delav- cev, ki izdelujejo na teden 150.000 kož samo za izvoz. Znamenito je izdelova- nje podplatov, gonilnih jermenov in prvovrstnih tehničnih kožnih izdelkov. Jako razvita je tudi rokavičarska obrt ki ima svoje središče v Pragi. V go- rah izdelajo letno 1.250.000 parov ro- kavice, od katerih se tri četrtine izvaž- a v Nemčijo in Anglijo.

Madžarska lesna industrija. Na Madžarskem je tako veliko pomanjka- nje lesa, da morajo les celo za domačo potrebo uvažati iz inozemstva. Da se povzdigne domača lesna produkcija, je uvedla madžarska hipotekarna banka v zvezi s lesnimi producenti in s po- močjo države v to svrhu zelo obsežno akcijo. Dosedaj so se dovolila posojila

pri gozdih samo na zemljo, ne glede na lesno produkcijo. Pri tem je seveda tr- pela domača lesna produkcija. Sedaj pa je hipotekarna banka dosegla, da pri posojilih ne pride v poštev samo zemlja, temveč tudi lesna produkcija, in jamči za ta posojila država sama.

Mala oznanila.

Blagajničarka, dobro izurjena, zanesljiva, se takoj sprejme. Ponudbe z navedbo dosedanje službe na upravo. 1050

Zanesljiva pridna prodaj-alka, katera bi nadomesto- vala gospodarja, se išče. Ale- ksandrova cesta 203, pekarna Krčevina. 1043

Gospodična, spretna in za- neshljiva prodajalka, izučena specerijske stroke, vešča tudi nemškega jezika, se takoj sprejme. Ponudbe na upravo pod »Prodajalka«. 1019

Nov voz z konjem in opremo se proda iz zapuščine pos. Winklerja za 14.000 K. Pojas- nila v pisarni odvetnika dr. Karla Skapina. 1047

Jedilna soba, elegantna, in izvrsten pianino na prodaj. Ciril-Metodova ul. 12-1. 1044

Jetika! Znani specialist za pljučne bolezni dr. Pečnik ordinira od 5. avgusta vsaki to- r- k n petek od 14. do 16. ure v Mariboru, Raz- lagova ulica št. 21, I. nad- stropje. 1046 5-1

Blago za zastave se dobi v vsaki množini po znižani ceni pri Franju Majer-ju, Maribor, Glavni trg 9. 1033 2-2

Spreten

KNJIGOVEZ

se takoj sprejme v Mariborski tiskarni d. d., Jur- čičeva ulica 4.

Pokvarjena in cikasta

vina

kupi trdka 1017

Anton Tonejc in drug
Maribor, Mlinska ul. 23.

Podpirajte Jug. Matico!

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Kje pa si bil Joža, da si tak židane volje?

V Prešernovi kleti!

Pil sem »moškat«, če ga le vidiš, se moraš smeja- ti! Pa tudi druga vinčka ima dobra in ne draga!

Kje pa je to?

1048 2-1

V Gosposki ulici 26!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Leseno pohištvo
Železno pohištvo
Tapetniško pohištvo

dobro in po ceni v zalogi pohištva

Karol Prels, Maribor

217 10-8 Slomškov trg 6.

Ceniki zastoni!

Ceniki zastoni!

Singer
Singer
Singer
Singer

šivalni stroji

šivanke

nadomestni deli

strojno olje.

Velika pošiljatev iz Amerike dospela. Dobi se samo naša podružnici

Singer šiv. stroji Bourne & Co. Newyork

podružnica Maribor, začasno Dravska ulica 10.

Ugodni plačilni pogoji na obroke.

Graški sejem 1921.
24. septembra — 2. oktobra.

Blagovni vzorčni sejem za industrijo, tr- govino in obrt. Posebna razstava kme- tijstva in gozdarstva Štajerske. — Štajerska umetnost. Razstava »Štajerske književnosti«. Slav- nostni koncertni in gleda- liški teden. Slavnosti z domač. narod. nošami.

Sejemski urad:

Graz

Burgg. 13.

Telefon št. 375

Spedicijska vseh vrst. :o: Carinska agentura in carinske reklamacije. :o: Vskladiščenje vsakovrstnega blaga. :o: Mednarodni prevozi. :o: Selitve z patentiranimi pošt- venimi vozovi na vse strani. :o: Spedicijsko dostavno podjetje južne železnice.

Največje domače Spedicijsko podjetje!

„BALKAN“

delniška družba za mednarodne Transporte v Ljubljani.

Podružnica: **MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 35.**

Podružnice: **MARIBOR, ZAGREB, BEOGRAD, TRST, WIEN.**

Brzojav. naslov: Spedibalkan.

Predprodaja vozovnic

:o: za vse proge južne in državne železnice. :o:

Skladišče spojeno s troma južne železnice, Aleksandrova cesta št. 70.

Največje domače Spedicijsko podjetje!